

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ

Національний природний парк «Синьогора»

вул.Зарічна 4, с. Стара Гута, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область, 77745

Тел. (0342) 558132, 558133; тел. - факс 558168 e-mail: synyogora@ukr.net

Код ЄДРПОУ 31075296

16. 12. 2025 № 03-05/568

ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАТВЕРДЖЕННЯ ЛІМІТУ на проведення природоохоронних заходів, зокрема вибіркового санітарного рубку, в лісах Національного природного парку «Синьогора» на 2026 рік

Обстеження лісових екосистем на 43-х лісових ділянках НПП «Синьогора» виявило наявність проблем екологічного та лісівничого плану і необхідність проведення природоохоронних заходів, зокрема вибіркового санітарного рубку. На першому етапі проаналізовані відомчі дані НПП «Синьогора» (Проект організації території НПП «Синьогора»), таксаційні описи цих лісових ділянок та вимоги нормативних документів галузі (Закони України «Про природно-заповідний фонд України» і «Лісовий кодекс України», Постанов Кабінету Міністрів України «Правила поліпшення якісного складу лісів» і «Санітарні правила в лісах України», Наказу Міндовкілля «Інструкція про застосування порядку установа лімітів на використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення» тощо), а також наукові повідомлення, що стосуються структурної динаміки місцевих лісів. На основі затвердженого «Проекту організації території НПП «Синьогора», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів», Актів обстеження деревостанів відповідною комісією та згідно функціонального зонування території Парку встановлено, що на обстежених ділянках запроектовані вибірково санітарні рубки згідно чинного законодавства і вони розташовані в двох функціональних зонах – господарській і регульованої рекреації. Цим встановлено правомірність запланованих природоохоронних заходів.

На другому етапі проведено маршрутне обстеження лісових ділянок, на яких заплановані ці природоохоронні заходи. Результати обстеження вказують на:

- нагальну потребу в проведенні запланованих вибіркового рубку формування і оздоровлення лісів (вибіркового санітарного рубку) для забезпечення повноцінного виконання цими лісовими екосистемами функцій з охорони природи, для підвищення їх стійкості та продуктивності;

- ділянки запланованих заходів не відповідають критеріям та індикаторам пралісів, квазіпралісів і природних лісів через малий їх вік та проведення на них раніше господарських заходів (рубку догляду);

- на ділянках запланованих заходів не відведені в рубку найстаріші дерева (дод. 1 Порядку створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах) і немає виділених охоронних зон для збереження цих дерев;

Це є підставою для обґрунтування доцільності запланованих природоохоронних заходів (вибіркового санітарного рубку), які в розрізі лісових ділянок (відділень, кварталів і таксаційних виділів) наведено нижче:

Відділення	Номер кварталу	Номер виділу	Площа, га	Запланований захід (рубка)	Функціональна зона	Ліміт, м ³
Дуплянське	1	13	5,2	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	104
Дуплянське	1	30	2,6	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	78
Дуплянське	3	24	0,5	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	50
Дуплянське	3	26	3,6	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	90
Дуплянське	4	2	2,3	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	149
Дуплянське	4	7	1,9	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	142
Дуплянське	4	19	6,8	Вибіркова санітарна рубка	господарська	340
Дуплянське	4	32	11,5	Вибіркова санітарна рубка	господарська	230
Дуплянське	4	49	5,6	Вибіркова санітарна рубка	господарська	196
Дуплянське	6	21	3,9	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	195
Дуплянське	17	1	1,2	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	78
Дуплянське	17	6	0,3	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	36
Дуплянське	17	9	4,4	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	154
Дуплянське	26	6	11,7	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	117
Дуплянське	26	16	7,9	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	79
Дуплянське	27	3	10,2	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	153
Межиріцьке	1	14	2,8	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	84
Межиріцьке	1	17	1,6	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	48
Межиріцьке	2	14	7,5	Вибіркова санітарна рубка	господарська	112
Межиріцьке	2	17	3,6	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	90
Межиріцьке	2	24	8,5	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	170
Межиріцьке	3	12	6,6	Вибіркова санітарна рубка	господарська	165
Межиріцьке	3	16	10,3	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	206
Межиріцьке	28	24	2,7	Вибіркова санітарна рубка	господарська	81
Межиріцьке	28	26	1,9	Вибіркова санітарна рубка	господарська	114
Межиріцьке	30	13	4,4	Вибіркова санітарна рубка	господарська	132
Межиріцьке	30	14	1,9	Вибіркова санітарна рубка	господарська	76
Межиріцьке	30	23	5,7	Вибіркова санітарна рубка	господарська	142
Межиріцьке	30	29	2,5	Вибіркова санітарна рубка	господарська	87
Межиріцьке	30	30	7,2	Вибіркова санітарна рубка	господарська	180
Межиріцьке	31	28	1,5	Вибіркова санітарна рубка	господарська	60
Сивульське	10	7	2,2	Вибіркова санітарна рубка	господарська	77
Сивульське	10	8	1,3	Вибіркова санітарна рубка	господарська	46
Сивульське	10	18	2,4	Вибіркова санітарна рубка	господарська	96
Сивульське	10	19	4,1	Вибіркова санітарна рубка	господарська	205
Сивульське	11	12	2,2	Вибіркова санітарна рубка	господарська	77
Сивульське	21	33	4,4	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	154
Сивульське	21	36	5,7	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	228
Сивульське	27	9	1,9	Вибіркова санітарна рубка	господарська	57
Сивульське	27	11	3,4	Вибіркова санітарна рубка	господарська	136
Сивульське	27	16	4,2	Вибіркова санітарна рубка	господарська	126
Сивульське	28	16	2,5	Вибіркова санітарна рубка	господарська	63
Сивульське	30	30	5,5	Вибіркова санітарна рубка	регульованої рекреації	165
Разом:			188,1			5368

Обсяг використання природного ресурсу Національного природного парку «Синьогора».

З виконаних досліджень зроблено висновок про можливість і доцільність проведення в 2026 році природоохоронних заходів на 43-х лісових ділянках Національного природного парку «Синьогора» з вирубкою деревини в обсязі 5368 м³.

Строк та умови використання природного ресурсу.

Погоджені в цьому обґрунтуванні природоохоронні заходи слід провести в 2026

році для відновлення природної структури і покращення стійкості обстежених лісових екосистем.

Умови їх проведення запланованих заходів: тільки вибіркові способи рубок; не допущення експлуатаційних пошкоджень залишених дерев; вилучення з лісових ділянок всієї деревини, яка обмежує ріст обстежених деревостанів; не допущення експлуатаційної ерозії ґрунтів.

Пояснення необхідності використання природного ресурсу (деревини).

Необхідність використання деревини при проведенні вибірових рубок формування і оздоровлення лісів має **лісівничі, екологічні, економічні та соціальні** аспекти.

Лісівничі причини проведення цих природоохоронних заходів: формування стійких лісових деревостанів; підвищення кліматорегулюючої і рекреаційної цінності лісових екосистем, покращення стійкості деревостанів, які сформуються після рубки, та успішне їх природне відновлення.

Екологічні причини використання деревини при запланованих заходах: забезпечення нормального функціонування і росту цих деревостанів, тобто підвищення їх стійкості; вилучення мертвої деревини і сухостою з лісових екосистем для зменшення ємності мікрооселищ хвороб та шкідників лісу, тобто попередження їх масового розмноження; зменшення ймовірності виникнення лісових пожеж через вилучення мертвої деревини; шкідливі дерева, які вирубують при вибірових санітарних рубках, довгий час займають значний простір, що не дає можливості формувати в цьому місці новий деревостан через природне відновлення; шкідливі дерева створюють умови для пошкодження сусідніх дерев, які ще ростуть (шкідниками, хворобами, опіками тощо).

Економічні причини необхідності використання деревини при запланованих вибірових рубках: оперативне їх проведення дозволяє парку отримати кращу ціну за деревину, тобто додаткові кошти для природоохоронної справи в цей нелегкий економічний період; вилучення шкідливих дерев та мертвої деревини з лісової екосистеми суттєво прискорює природне відновлення лісу, тобто дає можливість зекономити на штучному лісовідновленні, яке є високо вартісним в гірських умовах; проведення вказаних рубок супроводжується підтриманням дорожньої мережі парку в робочому стані, що зменшує витрати коштів на ремонт протипожежних доріг.

Соціальні причини необхідності використання деревини при запланованих рубках наступні: проведення рубок фактично є єдиним офіційним способом отримати будівельну і паливну деревину, в першу чергу, для НПП «Синьогора», а також – для місцевих жителів в населених пунктах поблизу парку; проведення рубок дає можливість залучати місцевих жителів до цих робіт, що підвищує їх добробут завдяки отриманню додаткових прибутків; вилучення сухостійних дерев та мертвої деревини з лісових екосистем суттєво покращує рекреаційну цінність (доступність і безпечність) лісових ділянок Парку для їх використання місцевим населенням і туристами; вилучення сухостійних дерев та мертвої деревини з лісів різко знижує ймовірність пожеж та їх шкодочинність для місцевого населення.

Місце використання природного ресурсу (деревини).

Всі обстежені лісові ділянки, на яких плануються вибіркові санітарні рубки, розташовані в двох функціональних зонах парку (господарській і регульованій рекреації), а назви відділень, номери кварталів і виділів в розрізі функціональних зон вказані в таблиці вище. Ці вибіркові рубки вказані в таксаційних описах ПОНДВ парку і призначені «Проектом організації та розвитку лісового господарства НПП «Синьогора» (базовим лісовпорядкуванням 2022 року) або польовими обстеженнями

відповідною комісією (спеціалістами) в 2025 року в розрізі відділень, кварталів і виділів.

Лісові ділянки, на яких планується в 2026 році провести перераховані вище вибіркові санітарні рубки, не розташовані в охоронних зонах пралісів і квазіпралісів, гніздовищ глухарів та заповідної зони парку. Тобто, немає територіальних обмежень на проведення цих вибірових санітарних рубок, а вплив цих рубок на праліси і квазіпраліси, гніздовища глухарів та заповідну зону парку буде практично відсутній.

Площі в гектарах використання природного ресурсу (деревини).

З виконаних досліджень зроблено висновок про доцільність проведення вибірових санітарних рубок на 43-х лісових ділянках Національного природного парку «Синьогора» на площі 188,1 гектара.

Обґрунтування обсягів використання деревини, які не нанесуть шкоди природним комплексам, що охороняються, і не призведуть до їх деградації.

Проведення запланованих вибірових санітарних рубок за своєю суттю є вилученням з лісової екосистеми тих дерев, які обмежують чи роблять неможливим успішне функціонування та ріст корінних деревостанів. За нашими дослідженнями, згідно нормативних документів і для підтримання належної функціональності цих деревостанів, обсягом використання деревини, який не нанесе шкоди цим природним комплексам і не призведе до їх деградації, є такий відсоток від запасу деревини, який не зумовить зниження їх повноти нижче регламентованих в «Санітарних правилах в лісах України» значень.

Інформація про наявність видів рослин та тварин, що охороняються.

На обстежених лісових ділянках не виявлено наступного: видів рослин чи тварин, які занесені до Червоної книги України та до списку рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення на території Івано-Франківській області; рослинних угруповань, які занесені до Зеленої книги України; пралісів, квазіпралісів і природних лісів; видів рослин і тварин та природних оселищ, що знаходяться під охороною Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі чи інших міжнародних зобов'язань України в галузі охорони природи; охоронних зон для збереження біорізноманіття в лісах, охоронних зон для збереження об'єктів Червоної книги України, охоронних зон навколо пралісових пам'яток природи, пралісів, квазіпралісів і природних лісів, токовищ глухарів і тетеруків, місць гніздування чорного лелеки і хижих птахів, заповідної зони парку.

Т.в.о. директора Національного
природного парку «Синьогора»

Начальник науково-дослідного
відділу НПП «Синьогора»

Сергій МІЛЬЧЕВИЧ

Юрій ШПАРИК